

at vore Institutioner indrettes saaledes, at de ikke kan give Anledning til Mistanke, og at Voldgiftstanken fremmes saa vidt muligt. En anden Betingelse maa det være, at Danmarks Forsvarsvæsen ordnes saaledes, at det kun kan være bestemt til Forsvar, og at det er stærkt nok til, saa vidt Statens Evne og Forhold tillader det, at yde et virksomt Forsvar mod Forsøg paa Krænkelse af Neutraliteten.

Paa et Spørgsmaal af Forsvarskommissionen vedrørende Danmarks Udenrigspolitik fra 1864 til 1894 henvises til en i Foraaret 1879 til Rigsdagen afgiven fortlølig Fremstilling af Udenrigspolitikken fra 1864 til 1879, idet det udtales, at en tilsvarende Fremstilling for det resterende Tidsrum ikke haves og ikke vil kunne tilvejebringes uden et særdeles stort Arbejde, men at vor Udenrigspolitik efter alt, hvad der foreligger, maa antages at have tilsigtet at bevare et godt Forhold til alle fremmede Magter.

Den Udtalelse af Professor Matzen til den ovennævnte Forsvarskommission, som i denne Forbindelse har Interesse, er en Betænkning af 3. Februar 1906, foranlediget af Kommissionens Formand, over Emnet: „Den neutrale Stats Forpligtelser som saadan“. Professoren henviser i Almindelighed til den i hans Folkeret givne almindelige Fremstilling af de neutrale Staters og deres Undersaatters Rettigheder og Pligter, idet han i sin Betænkning mere indgaaende vil dvæle ved de Punkter vedrørende den neutrale Stats Forpligtelser, der kan tænkes at være af særlig Interesse for Landets Forsvar.

Efter at have slaaet fast, at der ikke eksisterer Traktater, der begrænser Danmarks Handlefrihed som neutral Stat, kommer Professoren ind paa den Side af Neutralitetspligten, som bestaar i at modsætte sig, at den krigsførende Magt benytter den neutrale Stats Tilbehør og Hjælpekilder, navnlig dens Territorium ved sine krigerske Foretagender, og nævner i denne Forbindelse Haagerkonventionen af 29. Juni 1899, hvor særlig Artiklerne 59—60 vedrørende Optagelsen af syge og saarede paa den neutrale Stats Territorium og Artiklerne 57—58 om Internering af Tropper, som flygter over paa neutralt Omraade, gøres til Genstand for Omtale.

Han skildrer derefter med Fremhævelse af Korea som Eksempel den Stilling, som den neutrale Stat, der er fuldkommen forsvarsløs, vil have under en Krig, og udtaler, at man ikke vilde være bedre faren, om man havde et Forsvar saa ufuldkomment, at

det ikke kunde værges Landet mod at blive erobret i en Haandevending, indtaget ved et Overfald, en Overrumpling, som kunde fuldbyrdes i faa Dage. Til Støtte for disse Betragtninger fremfører Professoren dernæst en Række militærpolitiske Betragtninger og citerer flere Folkeretslæreres Udtalelser om Vilkaarene for den neutrale Stat, der ikke evner at værges sin Neutralitet mod Krænkelser fra en krigsførende Magts Side, idet han her navnlig drager til Felts imod de ogsaa af det ærede Medlem Hr. Axel Møller forkætrede Udtalelser af Calvo.

Efter at have udtalt, at et Forsvar for at respekteres som saadant i folkeretlig Henseende ikke behøver at være stærkt nok til at afværge ethvert Indfald i Riget, naar det blot opfylder det Krav, at der trods det stedfunde Angreb skal kunne bevares de fornødne Elementer — Regering, en vis Befolkningsdel, væbnet Magt etc. — udenfor den fjendlige Okkupations Omraade, som konstaterende Statens selvstændige Tilværelse, konkluderer Professoren denne Del af sin Udvikling i følgende Udtalelser, som jeg med Formandens Tilladelse vil oplæse.

„Naar jeg da fra et folkeretligt Synspunkt skal besvare det Spørgsmaal: Hvad Danmarks Forsvar skal være anlagt paa at udrette, saa er mit Svar: Det kan og skal yde et Værn imod, at det neutrale Danmarks Rige ved et første Angreb, der maa forventes anlagt og udført som en Overrumpling fra en krigsførende Magts Side, skal være udsat for at miste det fornødne Grundlag for selve sin folkeretlige Tilværelse som saadant, men derimod være i Stand til at bevare dets selvstændige Tilværelse som Stat, om end muligen indenfor meget snævre Grænser, indtil den angribende Krigsmagts Modstandere kan yde det den fornødne Hjælp for om muligt at sikre dets fremtidige Tilværelse. Dets videre Skæbne afhænger saa selvfølgelig af Begivenhedernes Udvikling og Krigens Udfald.“

I et sidste Afsnit omtaler Professor Matzen den neutrale Stats Pligter med Hensyn til dens Soterritorium, idet han fremhæver, at Statens Raadighed over Soterritoriet deri er væsentligt forskelligt fra Raadigheden over Landterritoriet, at den ikke kan hindre andre, være sig fredelige eller krigsførende, Staters Skibe, være sig Krigs- eller Handelsskibe, i at benytte det til Gennemsejling fra Land til Land. Det bemærkes dog, at det selvfølgelig er en neutral Magts Opgave at vaage over, at